

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Ο ΑΔΟΛΦΟΣ

ΕΚΕΙΝΟ τό βράδυ, ένα θλιβερό βράδυ τοῦ Γεννάρη, κατά τὴν διάρκεια τῆς πολιορκίας τοῦ Παρισιοῦ ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, δ. κ. Ρεμπουλέ, φεύγοντας ἀπὸ τὸ δημαρχεῖο, διόπου προέδρευε στὴν ἐπιτροπὴ διανομῆς τροφίμων στοὺς πολιορκουμένους, ἦταν βαθειὰ συγκινημένος.

“Οταν ἔφτασε στὸ σπίτι του, ἀνέβηκε βιαστικὰ τὶς σκάλες, ἀνοιξε τὴν πόρτα τοῦ διαμερίσματός του καὶ μπαίνοντας μέσα φώναξε στὴ γυναῖκα του μὲ ψόφος τραγικό:

— Βιργινία!... Πρέπει νὰ σκοτώσουμε τὸν 'Αδόλφο!

‘Η κ. Ρεμπουλέ ἔπλεκε κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας μιὰ φανέλλα γιὰ τοὺς στρατιῶτες. Ἡταν μιὰ γυναικα καμμιὰ σαρανταριὰ χρονῶν, παχειὰ, ξανθὴ καὶ κόκκινη.

‘Αγούγοντας τὰ λόγια τοῦ συζύγου της, ἔγινε κατάχλωμη, ἀρχισε νὰ τρέμῃ καὶ τραύλισε μὲ σθυσμένη φωνή:

— Τὸν 'Αδόλφο!... “Ω! Θεέ μου...

— Ναι!... Πρέπει νὰ σκοτώσουμε τὸν 'Αδόλφο! ‘Ξαναεῖπε δ σύζυγός της, κόβοντας νευρικὰ βόλτες στὸ δωμάτιο, μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες. Εἶνε σκληρό, μὰ τὶ νὰ κάνουμε;... ‘Ανεβαλα αὐτὴ τὴν θυσία δοσο μποροῦσα...

‘Η κ. Ρεμπουλέ δὲν ἔλεγε τίποτε... Μονάχα δυὸς δάκρυα, δυὸς μεγάλα δάκρυα, δλοστρόγγυλα κατρακύλησαν στὰ μάγουλά της.

— Κλαῖς; “Ω! εἶνε φυσικὸ αὐτὸ, κι' ἔγω δ ἴδιος ἀν δὲν ἥμουν ἀντρας... Μὰ τὶ διάθολο, πρέπει νὰ φανοῦμε λογικοὶ... ‘Εξ ἄλλου, ἔτσι κι' ἄλλοιως, δ 'Αδόλφος λίγη ζωὴ ἔχει ἀκόμα... Δὲν εἶνε πειὰ νέος κι' ἐπιπλέον εἶνε κι' ἀρρωστος... Δὲν τὸν βλέπεις, διαρκῶς εἶνε συνοχωμένος.

— Κι' δημως, μὲ λίγη περιποίησι θὰ μποροῦσε νὰ γίνη καλά, στέναξε ἡ κ. Ρεμπουλέ, μέσ' ἀπὸ τὰ δάκρυά της.

— “Οχι! “Οχι!...

— Δὲν θὰ μποροῦσαμε νὰ περιμένουμε λίγο;

‘Ο κ. Ρεμπουλέ στάθηκε μπροστά τῆς καὶ χαμηλώνοντας τὴν φωνή του, εἶπε:

— “Ακουσε, Βιργινία! Εἰν’ ένα πρᾶγμα μὲ τὸ δόποιο δὲν δαστειεύθηκα ποτέ. Κι' αὐτὸ εἶνε ἡ ὑπόληψίς μας... Λοιπὸν, αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἡ ὑπόληψίς μας κινδυνεύει... ‘Εξ αἰτίας τοῦ 'Αδόλφου, ἀρχίζουν νὰ μᾶς κυττάζουν ἀσχημα στὴ συνοικία... Παρ' ὅλη τὴν ἀπαγόρευσί μου, γιὰ νὰ τοῦ κάνης τὸν περίπατό του, τὸν βγάζεις κάθε μέρα στὴ λεωφόρο. Εἶνε πάρα πολὺ παχύς, προκλητικὰ παχύς κι' δ κόσμος ἔχει μάτια. Βρίσκει περίεργο, ἀντιπατριωτικό, ἀκοῦς; ἀντιπατριωτικό, σὲ καιρὸ πολιορκίας, τὴ στιγμὴ ποὺ τάσσοι καὶ τάσσοι ἀνθρώποι δὲν ἔχουν νὰ φάνε ένα κομμάτι κρέας ἀλογίσιο, νὰ τρέφουμε ἔμεις ἔδω ένα περιττὸ στόμα. Καὶ τὰ σχόλια δὲν περιορίζονται μόνο ἔδω στὴν συνοικία... Τὸ πρᾶγμα ἔγινε γνωστὸ καὶ στὴν δημαρχία... ναι, στὴν δημαρχία! Τὸν τελευταῖο καιρό, ἔνοιωθα γύρω μου μιὰ δλοφάνερη ψυχρότητα. Δὲν μποροῦσα, δημως, νὰ καταλάβω γιατὶ, δις διου σήμερα κάποιος συνάδελφός μου μὲ πλησίασε καὶ γελώντας σαρκαστικά, μὲ οώτησε: «Εἶνε πάντοτε καλὰ δ. κ. 'Αδόλφος σας;» Τότε καταλαβα πώς ἡ θυσία εἶνε ἀναγκαῖα... καὶ θὰ γίνη!

‘Ο Ρεμπουλέ τὰ εἶπε δλ' αὐτὰ μονομιᾶς, μὲ τὴν βίᾳ ἐνὸς δειλοῦ ποὺ πῆρε μιὰ ἐπόφασι. Τὰ μάτια του ἔλαμπαν...

“Επειτ' ἀπὸ μιὰ μικρὴ σιωπὴ, ἡ γυναῖκα του τοῦ εἶπε:

— Ποτέ μου δὲν θὰ είχα τὸ κουράγιο νὰ τὸ κάνω αὐτό...

— “Ω! δὲν είμαι τόσο σκληρὸς γιὰ νὰ ζητήσως ένα τέτοιο πρᾶγ-

μα ἀπὸ σένα, ένα πρᾶγμα γιὰ τὸ δόποιο νοιώθω καὶ τὸν ἐ-αυτό μου ἐπίσης ἀνίκανο. “Οχι! Θ' ἀναλάβῃ δ. κ. Ρόζα!...

— Μὰ κι' αὐτὴ δὲν θὰ μπορέσῃ... Τὸν ἀγαπάει τόσο!...

Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, δ. κ. Ρεμπουλέ φώναξε:

— Ρόζα!

Μιὰ ὑπηρέτρια μὲ χωριάτικη φυσιογνωμία παρουσιάστηκε. ‘Ο κ. Ρεμπουλέ πῆρε ἐπίσημο ψόφος καὶ ἀκουμπῶντας στὸ τζάκι, τῆς εἶπε:

— Κόρη μου, θὰ σου ζητήσουμε μιὰ μεγάλη ὑπηρεσία. Ξέρουμε δτὶ θὰ σου στοιχίση πολὺ, μὰ εἴμαστε βέθαιοι δτὶ θὰ τὴν κάνης, γιὰ νὰ μᾶς ὑποχρεώσης.

— Η Ρόζα ἀκούγε δύσπιστα.

— “Ακουσε περὶ τίνος πρόκειται: Εἴμαστε υποχρεωμένοι νὰ σκοτώσουμε τὸν... 'Αδόλφο. Κι' ἐπειδὴ οὔτε ἡ κυρία σου, οὔτε ἔγω ἔχουμε τὸ κουράγιο νὰ τὸ κάνουμε αὐτὸ, σὲ παρακαλοῦμε...

Τὸ πρόσωπο τῆς ὑπηρετρίας πῆρε μιὰ ἐκφρασι ἀνακουφίσεως... Αὐτὸ λοιπὸν ἡθελαν; Νὰ σκοτώσουν τὸν 'Αδόλφο ποὺ τόσες φασαρίες τῆς ἔκανε;

— Οστόσο, κρύθοντας τὴ χαρά της, ἡ πονηρὴ χωριάτισσα ἀπάντησε:

— Καὶ βέθαια, αὐτὸ θὰ μοῦ στοιχίση πολὺ... Τὸν φτωχὸ 'Αδόλφο!... Μὰ γιὰ νὰ υποχρεώσω τοὺς κυρίους...

— Ή κ. Ρεμπουλέ εἶπε τότε στενάζοντας:

— Αὐτὸ ποὺ θὰ σὲ παρακαλέσω προπάντων, κόρη μου, εἶνε νὰ μὴ μάθω οὔτε πότε θὰ τὸν σκοτώσης, οὔτε πῶς τὸν σκότωσες!

— Βέθαια! εἶπε κι' δ. κ. Ρεμπουλέ. Οὔτε κι' ἔγω θὰ ἡθελα νὰ μάθω λεπτομέρειες... “Οχι!... Αὔριο, ἔχω τὸ πρωῒ μου ἐλεύθερο... Στὶς δέκα ἡ ὥρα, θὰ βγοῦμε ἔξω ἡ κυρία κι' ἔγω καὶ θὰ γυρίσουμε τὸ μεσημέρι... ‘Εσύ, Ρόζα, ἐν τῷ μεταξύ, μπορεῖς... Κατάλαβες, δὲν εἰν’ ἔτσι;

— “Ο, τι θέλει δ κύριος... Μὰ ξέρετε, μοῦ στοιχίζει πολὺ, πάρα πολὺ αὐτό...

— Τὸ ξέρω, κόρη μου... Μὰ πάρε αὐτὸ γιὰ νὰ παρηγορηθῆς...

Καὶ δ. κ. Ρεμπουλέ τῆς ἔδωσε ένα ναπολεόνι ποὺ ἡ Ρόζα τὸ τσέπωσε ἀμέσως καὶ βγήκε ἔξω, ψιθυρίζοντας:

— “Ενα ναπολεόνι! Ποῦ νὰ ἡξεραν δτὶ καὶ τίποτε νὰ μὴ μοῦ ἔδιναν, ἔγω θὰ ξεπάστρευα μὲ τὴν μεγαλύτερη προθυμία αὐτὸ τὸ βρωμόσκυλο, τὸν 'Αδόλφο τους!...

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα, στὶς δέκα τὸ πρωΐ, δ. κ. καὶ ἡ κ. Ρεμπουλέ, ἀφοῦ ἀποχαιρέτησαν γιὰ τελευταῖα φορὰ τὸν 'Αδόλφο, βγῆκαν ξέω. ‘Η κ. Ρεμπουλέ εἶχε τὰ μάτια της κόκκινα. ‘Ο κ. Ρεμπουλέ ήταν κατάχλωμος. Μόλις βρέθηκαν στὸ δρόμο, καθὼς τοὺς χτύπησε τὸ κρύο, ἀρχισαν νὰ περπατοῦν μὲ βῆμα γρήγορο, ἀνεβαίνοντας καὶ κατεβαίνοντας τὸ δρόμο διου κατοικοῦσαν. Δὲν είχαν τὸ «κουράγιο» νὰ δοῦν, μὰ δὲν μποροῦσαν ν' «ἀπομακρυνθοῦν».

Γύρω τους ἀπλωνόταν τὸ Παρίσι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς πολιορκίας, ένα Παρίσι τραγικό καὶ παγωμένο. Ή στέγες, κατάφορτες ἀπὸ χιόνι, ἔσταζαν στὰ πεζοδρόμια. Κάθε τόσο ένα ἀπόσπασμα στρατιωτῶν περνοῦσε. Καὶ μακριά, ἀκουγόταν υπόκροφος δ βρόντος τῶν γερμανικῶν ονομιῶν.

Βυθισμένοι στὴν πένθιμη σκέψη τους, δ. κ. καὶ ἡ κ. Ρεμπουλέ περπατοῦσαν πλάτη - πλάτη χωρὶς μιλοῦν. “Εξαφνή, ή κ. Ρεμπουλέ εἶπε ἀναστενάζοντας:

‘Απόθεσε στὸ τραπέζι μιὰ πιατέλλα ποὺ ξεχείλιζε ἀπὸ κίτρινη σάλτσα.

— Τώρα πρέπει νάχουν τελειώσει δλα! Ό κ. Ρεμπουλέ έθγαλε τό ρολόι του. "Εντεκα και δέκα άκρη. Τό άνδρογυνο συνέχισε τίς σιωπηλές βόλτες του..."

"Εξαφανιά ή κ. Ρεμπουλέ άνασκίρτησε και είπε:

— Ξεχάσαμε κάτι!..

— Τί;

— "Ένα πράγμα πολύ σημαντικό! Δὲν είπαμε στή Ρόζα πρέπει νά κάνη τόν φτωχό μας σκύλο κατόπιν...

— Πώς, κατόπιν;

Ναί!... πού θά τόν θάψη!...

— "Άληθεια... ούτ' έγω δὲν τό συλλογίστηκα! είπε δ κ. Ρεμπουλέ.

"Επειτα, άφού σκέφτηκε λίγο, πρόσθεσε:

— Θά τό άναλάθω έγω αύτό... Θά τόν θάψω σὲ κανένα οἰκόπεδο... ή μᾶλλον κάπου έκει έξω, στά προχώματα! Αύτό θά είνε πιό άξιοπρεπές... Μενινέ ήσυχη, Βιργινία! 'Ο 'Αδόλφος θά έχη τό τέλος πού τού ταιριάζει...

"Εν τώ μεταξύ, δ καιρός ξεκαθάρισε λίγο. 'Ο ήλιος διέσχισε τά σύννεφα κι' δσσο χλωμός κι' ἀν ήταν, σκόρπισε λίγη ζέστη και λίγο φῶς. 'Ο βορητάς άρχισε νά φυσάη πολύ ξερός. 'Απορροφημένοι σιγά - σιγά άπό τό θέαμα τού δρόμου γύρω τους, μὲ τό αίμα ξαναμμένο άπ' αύτό τόν πρωϊνδ περίπατο, δ κ. και ή κ. Ρεμπουλέ άρχισαν, έχι νά ξεχνούν τόν 'Αδόλφο - Θεός φυλάξοι! — μὰ νά σκέφτωνται κι' άλλα πράγματα. "Ετσι, όταν τό μεσημέρι άκριβώς βρέθηκαν μπροστά στό σπίτι τους, δ κ. Ρεμπουλέ δὲν κρατήθηκε και είπε:

— "Έχω μιὰ πείνα!

— Κι' έγω! άπάντησε ή γυναίκα του.

Μὰ άμέσως κυτταχτήκαι και χαμήλωσαν ντροπιασμένοι τά κεφάλια τους.

Μέσ' στή μικρή τους τραπέζαρια μὲ τά καρυδένια επιπλα, δ κ. και ή κ. Ρεμπουλέ είχαν καθήσει στό τραπέζι. "Απλωσαν μπροστά τους τίς πετσέτες τους κι' έκουφαν ένα κομμάτι άπ' αύτό τό άκατονόμαστο ψωμί τής πολιορκίας, δπου μόνο άλευρι δὲν ύπηρχε μέσα.

— Τί θά φάμε σήμερα; ρώτησε δ κ. Ρεμπουλέ.

Μπαίνοντας σ' αύτό τό διαμέρισμα πού ήταν γεμάτο άκρημα άπ' τήν άνάμνησι τού 'Αδόλφου, καθίζοντας σ' αύτό τό τραπέζι, γύρω άπ' τό δποιο τόν έθλεπε πάντοτε νά περιμένη κανένα κόκκαλο ή καμμιά λιχουδιά, ή κ. Ρεμπουλέ κυριεύτηκε πάλι άπό τήν θλιψί της. Και τραύλισε λαχανιασμένη άκρημα άπό τόν πρωϊνδ περίπατο:

— Δὲν ξέρω φίλε μου... Δὲν είπα τίποτε σχετικώς στή Ρόζα... Είχα τό νοῦ μου άλλου...

Τότε δ κ. Ραμπουλέ φώναξε:

— Μπορεῖς νά σερβίρης, Ρόζα!

Κατακόκκινη, πελώρια, ή ύπηρέτρια μπήκε μέσα.

— Νά! είπε. "Εγινε περίφημος, θά δήτε!

Και άπόθεσε στό τραπέζι μὰ πατέλλα πού ξεχείλιζε άπό κίτρινη σάλτσα, στή μέση τής δποίας ωρθωνόταν μονοκόμματο τό κρέας.

'Η ίδια ίδεα διέσχισε άμέσως τό μυαλό τών δύο συζύγων.

— Τί είν' αύτό; ρώτησαν.

— Διάβολε! 'Ο 'Αδόλφος! άπάντησε ή ύπηρέτρια. Τόν έκανα σωτέ μὲ άσπρο κρασί... Θά τόν έστελνα στό φούρνο, μὰ δὲν ήθελα νά δοῦν οι γείτονες πώς έχουμε τόσο πλούτο φατ...

'Ο Ρεμπουλέ άνωρθώθηκε στήν καρέκλα του.

— Πώς; φώναξε. Τόλμησες;...

— Τί; έκανε ή ύπηρέτρια. Δὲν θέλατε λοιπόν νά τόν σφάξω γιὰ νά τόν φάτε; "Ω! ἀν τό ήξερα... Μὲ τήν πείνη πού είνε στό Παρίσι, θά τόν πουλούσα τούλαχιστον πενήντα φράγκα.

— "Ε... έθγα έξω! φώναξε ή κ. Ρεμπουλέ καταγανάκτησενη.

Η Ρόζα "ψωσε τούς ώμους της, έκανε μεταβολή και

βγήκε έξω, χτυπώντας τήν πόρτα πίσω της.

— 'Ακούς έκει! μουρμούρισε. Τόσες γκρίνιες γιὰ ένα βρωμόσκυλο!

'Ο κ. και ή κ. Ρεμπουλέ έμειναν μόνοι δένας άπεναντι στόν άλλο. Πιό παρατεταμένη και πιό πένθιμη άπό τίς πρηγούμενες, μιὰ καινούργια σιωπή άπλωθηκε μεταξύ τους. Κάτω άπ' τίς μύτες τους, τό φαγητό άχνισε και μοσχοβλούσε... Είχε δίκη ή άθλια αύτή Ρόζα!... Θά ήταν περίφημο... μά, ό! έχι! ποτέ...

Τί νά κάνουν ώστόσο; Νά τό δώσουν στή Ρόζα πού θά τό έτρωγε μόνη της ή μᾶλλον θά τό πουλούσε άπό τήν φιλαργυρία της σὲ κανένα ξενοδόχο γιὰ νά ξεγελάση τούς πελάτες του; Νά τό πετάξουν στό δρόμο; Τί έξευτελιστικό τέλος!... Νά τό θάψουν; Θάθουν ποτέ ένα φαγητό;...

'Η μοσχοβολιά τού φαγητού έξακολουθούσε ν' άνεβαίνη στά ρουθούνια τους, γοητευτική, γαργαλιστική.

Βασανισμένος άπό τήν πείνα, δ κ. Ρεμπουλέ φώναξε:

— Ρόζα, δὲν ύπαρχει τίποτε άλλο νά φάμε;

Σκληρά, μέσ' άπ' τήν πόρτα, ή ύπηρέτρια άπάντησε:

— Τίποτε άλλο;... Στή σημερινή έποχή;... Σίγουρα δικύριος θ' άστειεύεται...

'Απεναντίας, δ φτωχός κ. Ρεμπουλέ δὲν είχε καμμιά διαθεσι γι' άστεια...

Μερικές στιγμές πέρασαν άκρημη. "Επειτα, δειλά, άπλωντας μιὰ μπουκιά ψωμί πρός τό πιάτο, είπε:

— Τήν σάλτσα τούλαχιστον... "Ας δοκιμάσουμε τήν σάλτσα!

Η κ. Ρεμπουλέ τόν άφησε νά βουτήξη τή μπουκιά του και νά τήν φάη, χωρίς νά διαμαρτυρηθῆ.

— 'Ωραίο! είπε δ σύζυγος. Περίφημο!

Και βούτηξε και δεύτερη μπουκιά και τήν έφαγε όπως τήν πρώτη.

— Μπράσι! Μπράσι! έξακολούθησε, είπε ή κ. Ρεμπουλέ. Πάντα ήσουν ένας άκαρδος!

— "Ακαρδος, έγω! φώναξε δ κ. Ρεμπουλέ. Θέλεις νά σου πώ κάτι; 'Η Ρόζα έχει δίκη! "Ενας σκύλος είν' ένας σκύλος! Και δὲν βρισκόμαστε σὲ στιγμές συνηθισμένες!... Οι έχθροι πολιορκούν τό Παρίσι μήνες τώρα... Σκύλος!... Μά αύτή τή στιγμή δόλος δ κόσμος θά ήταν έυτυχισμένος ἀν είχε νά φάη έχι σκύλο, άλλα και γάτα, ποντικό, ίπποπόταμο!... 'Ασφαλώς, δὲν θά ήθελα ποτέ νάρθη δ 'Αδόλφος στό τραπέζι μας σ' αύτή τήν κατάστασι... Μά τό κακό έγινε!... Κι' έπειτα, ἀν δὲν τόν φάμε, τί θά τόν κάνουμε;

— Η κ. Ρεμπουλέ σώπαινε, κλονισμένη. 'Αργά, δ σύζυγός της έκοψε ένα κομμάτι κρέας κι' άφού τό έφαγε, είπε:

— 'Υπέροχο! Θείο!... Είσαι άνόητη νά έπιμένης! "Αμαρκυρώση δὲν θ' άξιζη τίποτε... Φάσε τώρα νά δής...

Και σχεδόν διά τής βίας τής έθαλε ένα κομμάτι κρέας στό πιάτο της μὲ άφθονη σάλτσα.

Έκείνη άντιστεκόταν άκρημα, παρά τίς διαμαρτυρίες τού άδειανού στομαχιού της. Μά δ μαλακός χαρακτήρας της ήταν άνικανος γά παλαιώη. "Επειτα άπό ένα έπιτακτικό βλέμμα τού συζύγου της, πήρε τό πηρούνι της και τό μαχαίρι της και ψιθύρισε άναστενάζοντας:

— Δὲν θά τό πίστευα ποτέ μου αύτό...

— Ο ήλιος διαλύοντας τά σύννεφα, ζλαμπε ύπεροχος κι' ζμπαινε άφθονος στήν μικρή τραπέζαρια. Μακριά τά κανόνια είχαν σωπάσει... Μιὰ γαλήνη φαινόταν ν' άπλωνεται μετά τήν τρικυμία. 'Η Ρόζα είχε φροντίσει νά βάλη στό τραπέζι μιὰ μποτλιά άπό τό καλύτερο κρασί τής κάθας τους. 'Αναγκαστικά, οι δύο σύζυγοι τό τίμησαν. Και μισή ώρα κατόπιν, κυττάζοντας τά μικρά κόκκαλα, ταχτοποιημένα μεθοδικά, σύμφωνα μὲ τήν συνήθειά τους, στήν άκρη τού πιάτου τους, ή κ. Ρεμπουλέ ψιθύρισε μὲ συγκίνησι:

— Τόν φτωχό 'Αδόλφο!... Ποῦ είνε τά φάη...

ZAK NORMAN

